

Motion

1980/81:912

av Anders Björck m. fl.
om dokumenten rörande baltutlämningen

I slutet av andra världskriget kom till Sverige som flyktingar ett stort antal människor från de baltiska staterna. Huvuddelen kom från Estland, men även många letter liksom ett mindre antal litauer anlände. Sammanlagt kom över 30 000 baltiska flyktingar under framför allt hösten 1944. De flesta stannade kvar i Sverige och av dessa är i dag omkring 95 % svenska medborgare.

De baltiska länderna hade sommaren 1941 ockuperats av tysk krigsmakt och denna ockupation varade till början av år 1945. Inför hotet om en ny sovjetisk ockupation kom den ovan nämnda flyktingströmmen.

Bland dem som anlände var ett antal lettiska soldater som hade kämpat i den till största delen tvångsmobiliserade s. k. lettiska legionen, som deltog på tyskarnas sida under andra världskriget. De internerades i Sverige, i slutskedet i ett läger på Ränneslätt i Eksjö.

Sommaren 1945 beslutade den svenska regeringen, trots många upprörda protester, att de internerade skulle utlämnas till Sovjetunionen. Många aktioner för att stoppa utlämningen förekom, men förgäves. Hösten 1945 genomfördes evakueringen och 146 balter utlämnades. I samband härmed förekom bl. a. självmord bland dem som hotades av utlämningen.

Den s. k. baltutlämningen har sedan dess varit en starkt omdebatterad fråga och en rad skrifter etc. har publicerats om saken. Fortfarande är dock många dokument om händelsen och dess förhistoria hemligstämplade.

35 år har förflutit sedan baltutlämningen. Det är hög tid att alla dokument i ärendet, med undantag av sådana som direkt kan skada enskild person, nu frisläpps. Viktigare dokument bör sammanställas och publiceras av regeringen i form av en s. k. vitbok.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen i skrivelse till regeringen ger till känna att de dokument avseende den s. k. baltutlämningen, som ej kan skada enskild person, befrias från hemligstämpel samt att de viktigaste dokumenten av regeringen publiceras i form av en vitbok.

Stockholm den 23 januari 1981

ANDERS BJÖRCK (m)

ANITA BRÄKENHJELM (m)

GÖTE JONSSON (m)